

De effectiviteit van de methode Community Support

Community Support streeft ernaar om de resultaten die geboekt worden door middel van onderzoek te objectiveren. Er zijn in de afgelopen jaren twee wetenschappelijke onderzoeken gedaan vanuit de sociale faculteit van de Rijksuniversiteit Groningen. In beide gevallen heeft dit geleid tot een doctoraal-scriptie. Er zijn onafhankelijke tevredenheidsonderzoeken gedaan door het onderzoeksbureau TRIQS, en Community Support heeft meegedaan aan een Verbetertraject Sociale Participatie (SPAR) uitgevoerd onder leiding van Vilans. Vanaf 2009 doet Community Support mee aan de Wmo-werkplaats van de Hanzehogeschool, onder leiding van lector dr. L. Korevaar. In dit onderzoek wordt samengewerkt met de gemeente Menterwolde in Groningen.

Luuk Mur, Gz-psycholoog

1. Doctoraalscriptie drs. Nelly Heijs

Resultaten: er is sprake van verbetering van sociale contacten bij de onderzochte klanten. De steungroepleden zijn tevreden over het functioneren van de steungroep.

In 2005 heeft Nelly Heijs een doctoraalscriptie voor de faculteit pedagogische wetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen geschreven, getiteld: *Ondersteuning vanuit het eigen netwerk; mogelijkheden en onmogelijkheden van Community Support.*

Uit het onderzoek komt naar voren dat slechts bij 32% van de klanten – voornamelijk mensen met een verstandelijke beperking of psychiatrische problematiek – werd gewerkt met een steungroep. Medewerkers blijken verschillende voorwaarden te noemen om met een steungroep te kunnen beginnen. Terwijl de methode Community Support juist wil dat er geen enkele voorwaarde gesteld wordt aan het opzetten van een steungroep. Professionals aarzelen kennelijk te vaak met het opzetten van een steungroep. Mogelijk dat hierbij een overschatting van de rol van de professional en onderschatting van de rol van mantelzorgers een rol speelt. Voor Community Support was

Community Support – CS – loopt al meer dan tien jaar vooruit op de nieuwe wetgeving die nu in de maak is. CS stimuleert en bevordert de werking en instandhouding van natuurlijke netwerken. Waar kinderen, gezinnen en/of volwassenen in de knel (dreigen te) raken, is de methode CS zeer bruikbaar gebleken. Evidence Based, zoals blijkt uit bijgaand artikel.

dit aanleiding om de supervisie op dit gebied aan te passen.

De doelen die de steungroep beoogt zijn meer maatschappelijke participatie en het verbeteren van sociale netwerken. Uit het onderzoek blijkt dat deze doelen gehaald werden. Bij de onderzochte klanten (n=115) was een verbetering opgetreden in de sociale contacten en de steungroepleden gaven aan erg tevreden te zijn over het functioneren van de steungroep.

2. Verbetertraject Sociale Participatie

Resultaten: eenzaamheid is bij klanten van Community Support sterker afgenomen dan bij de klanten van de 11 andere deelnemende organisaties. Klanten van Community Support rapporteren vaker een positieve verandering op het gebied van sociale contacten dan klanten van de 11 andere deelnemende organisaties.

>>

De tuin als metafoor van onderhoud structuur en ordening

De vijver
waarin je
nooit in
troebel water
kunt vissen

Van maart 2008 tot februari 2009 heeft Community Support meegedaan aan een Verbetertraject Sociale Participatie (SPAR), uitgevoerd door Zorg voor verbetertrajecten (Vilans). Het verbetertraject richtte zich op het realiseren van verbeteringen op het gebied van sociale participatie. Doelstelling is het *verminderen van eenzaamheid* en het *vergroten van het sociale netwerk* van klanten in de langdurige zorg.

In dit verbetertraject is onder klanten van Community Support een voor- en een nameting uitgevoerd met betrekking tot het netwerk en de ervaren eenzaamheid van de klanten. Er hebben 12 verschillende teams van 12 verschillende instellingen meegedaan aan dit onderzoek. Wat opvalt, is dat de SPAR-groep in vergelijking met de gemiddelde Nederlander negatief afsteekt. 92% van de Nederlanders geeft aan meer dan maandelijks contact te hebben met familie. Voor de klanten die deelnamen aan het onderzoek was dit 70%. Ook met vrienden en kennissen hebben klanten (de SPAR-groep) minder contact dan de gemiddelde Nederlander dat heeft (67% vs 90%). Het grootste verschil was te zien in het maandelijks contact met burens: 81% van de gemiddelde Nederlander heeft maandelijks contact met burens, tegenover 16% van de klanten. Ook met betrekking tot eenzaamheid rapporteren mensen uit de klantengroep die onderzocht is meer eenzaamheid dan de gemiddelde Nederlander.

Tabel 1	SPAR	Gemiddelde Nederlander
Niet eenzaam	23%	70%
Matig eenzaam	56%	20%
Sterk tot zeer sterk eenzaam	21%	10%

Uit de nameting van dit onderzoek blijkt dat onder klanten van Community Support de eenzaamheid sterker afgenomen is dan bij de andere organisaties: Community Support steekt ten opzichte van het gemiddelde positief af. Wat wel opvallend is, is dat ook een redelijk percentage klanten zich meer eenzaam is gaan voelen. Een verklaring hiervoor is dat klanten zich door hun deelname meer bewust geworden zijn van hun gebrek aan sociale contacten.

Tabel 2	SPAR-overig	Community Support
Minder eenzaam	30%	43%
Gelijk	61%	43%
Meer eenzaam	9%	14%

Klanten van Community Support gaven daarnaast aan dat 86% van hen een positieve verandering heeft doorgemaakt op het gebied van sociale contacten. Het gemiddelde van de overige SPAR-groep is hier 80%.

3. Onafhankelijke tevredenheids-onderzoeken

Resultaten: community support krijgt hoge cijfers op het gebied van tevredenheid: 8,13, 7,97, 8,36 en een jaar later: 8,06 en 7,63.

In december 2009 is een tevredenheids-onderzoek afgenomen onder klanten van Community Support. TRIQS neemt de klanthermometer af volgens de systema-

tiek die door het Trimbos-instituut ontwikkeld is en door zorgkantoren en zorgverzekeraars wordt voorgeschreven. Community Support heeft drie verschillende rapportages ontvangen. De eerste (12+) is gebaseerd op de gegevens van 14 klanten tussen de 0 en 18 jaar: 12 jongens en 2 meisjes. De tweede rapportage is gebaseerd op *volwassenen*: 19 klanten tussen 13 en 25 jaar en 18 klanten boven 26 jaar. De derde rapportage heeft de titel *Behandeling kind*. Deze is door 9 ouders/verzorgers van kinderen ingevuld. Uit deze rapportages blijkt dat klanten Community Support de gemiddelde rapportcijfers 8,13, 7,97 en 8,36 geven. In het onderzoek worden vijf gebieden bevestigd en gewaardeerd. Zie tabel 3 voor een overzicht van de uitkomsten van de klanthermometer.

Klanten zijn erg tevreden over de ondersteuning en bejegening door de Community Support-medewerker. In december 2010 is opnieuw een onafhankelijk tevredenheidsonderzoek

uitgevoerd door TRIQS. Er zijn twee rapportages gemaakt; een rapportage over klanten met een *verstandelijke beperking* en een rapportage over mensen met een *psychiatrische beperking*. Binnen de groep klanten met een psychiatrische beperking is het gemiddelde rapportcijfer een 8,06. Bij de groep met een verstandelijke beperking is het gemiddelde rapportcijfer een 7,63. Zie tabel 4.

4. Doctoraalscriptie Annelies Meijer

Resultaten: hoe meer sociale steun klanten ontvangen, hoe meer welzijn ze creëren. Hoe meer contacten in de buurt, hoe meer sociale steun er ontvangen wordt. Het werken met een steungroep is ongeacht de problematiek van de klanten geschikt.

In 2010/2011 heeft Annelies Meijer in het kader van een doctoraalscriptie voor de faculteit sociologie van de Rijksuniversiteit in Groningen onderzoek gedaan. In dit

Tabel 3	12+	Volwassenen	Behandeling kind
Informatievoorziening	Goed (82%)	Goed (89%)	Uitstekend (95%)
Inspraak Behandelplan	Goed (82%)	Goed (84%)	Goed (82%)
Hulpverlener	Uitstekend (95%)	Uitstekend (95%)	Uitmuntend (100%)
Resultaat van begeleiding	Goed (88%)	Goed (82%)	Voldoende (75%)
Kwaliteit van leven is verbeterd	100%	60%	n.v.t.
Zou Community Support aanraden	87%	86%	55%

Tabel 4	Psychiatrische beperking	Verstandelijke beperking
Informatievoorziening	Goed (83,33%)	Goed (87,50%)
Inspraak Behandelplan	Goed (81,25%)	Goed (83,33%)
Hulpverlener	Uitstekend (95,83%)	Goed (87,50%)
Resultaat van begeleiding	Goed (76,69%)	Uitstekend (90,63%)
Kwaliteit van leven is verbeterd	81,25%	87,50%
Zou Community Support aanraden	81,25%	100%

onderzoek was het doel vast te stellen of het inzetten van steungroepen (onderdeel van de methode Community Support) effect heeft op het welzijn van klanten. Een belangrijk onderdeel van de interventie bij Community Support is het activeren van het netwerk. Het oprichten van een steungroep is daarbij een belangrijk middel. Het doel is dat het eigen welzijn van klanten door middel van deze interventie hoger wordt.

Om antwoord te kunnen bieden op de hoofdvraag, is een kwantitatief onderzoek uitgevoerd onder de klanten van Community Support (n=69), waarbij gebruik is gemaakt van twee bestaande schriftelijke vragenlijsten.

Het belangrijkste resultaat dat naar voren komt, is dat hoe meer sociale steun klanten ontvangen, hoe meer welzijn zij creëren (β .557; p.000). Ook geeft het statistisch onderzoek weer dat bij een toename van het aantal contacten in de buurt, het ontvangen van sociale steun ook toeneemt (β .317; p.016). Het werken met een steungroep is ongeacht de problematiek van klanten geschikt (χ^2 3.18; p.204).

5. Wmo-werkplaats

Eerst de eigen verantwoordelijkheid en kracht van mensen aanboren en versterken.

Community Support doet mee aan de Wmo-werkplaats Groningen-Drenthe. In deze Wmo-werkplaats werken het Lectoraat Rehabilitatie van de Hanzehogeschool Groningen (lector Rehabilitatie dr.

Lies Korevaar), gemeenten en instellingen samen. De samenwerking richt zich op onderzoek, praktijkontwikkeling en opleiding op het terrein van zorg en welzijn en specifiek op het terrein van zorg en in door de gemeenschap. Het onderzoek van de Wmo-werkplaats loopt vanaf 2009. Community Support werkt hierbij samen met de gemeente Menterwolde (Gn). De resultaten zijn in september 2011 verschenen in het rapport: *Op eigen kracht verder met je netwerk – Onderzoek naar de Community Support-methode* van Sandra Vos.

Drie werkwijzen op basis van de methode Community Support worden onderzocht, namelijk: individuele begeleiding aan multiprobleemgezinnen vanuit de Wmo, coaching van jongeren en de steungroep voor eenoudergezinnen.

In haar rapport concludeert Sandra Vos het volgende:

De community support methode heeft positieve effecten op het vergroten van participatie, het verminderen van eenzaamheid, het vergroten en verbeteren van het netwerk, het vergroten van het zelfvertrouwen en grip op het leven (eigen kracht) en het verbeteren van de kwaliteit van leven.

Voor een uitgebreide analyse van het project verwijzen we naar het rapport.

Literatuur

- Hees, M.V.B.P.M. van & Robeyns, I.A.M. (2010). *Startdocument voor het NWO-programma* (Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek) *Kwaliteit van Leven*.
- Heijs, N. (2005). *Ondersteuning uit het eigen netwerk; de mogelijkheden en onmogelijkheden van Community Support*. Doctoraalscriptie Andragogiek Rijksuniversiteit Groningen.
- Meijer, A. (2011). *Methode Community Support; Heeft de interventie effect op welzijn?* Doctoraalscriptie Sociologie Rijksuniversiteit Groningen.
- Mur, L. Preventie van schoolverzuim en vroegtijdig schoolverlaten. *Het Kind Eerst – vakblad voor jeugdzorg, kindbescherming en pleegzorg, 1e jaargang 2010, nr. 3*.
- Mur, L., Groot, M. de (2003). *Community support en hulpverleners; mogelijkheden voor mensen met beperkingen*. Nelissen, Soest.
- Mur, L., Heijs, N. (2007). *Ondersteuning mobiliseren vanuit netwerken*. Nelissen, Soest.
- Vos, S. (2011). *Op eigen kracht verder met je netwerk – Onderzoek naar de Community Support-methode*. Wmo-werkplaats Groningen-Drenthe, Groningen.
- Zorg Voor Beter, Verbetertrajecten (2009). *Eindresultaten verbetertraject Sociale Participatie Community Support*. Interne publicatie. ■